

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

Officium prætermittens quàm graviter delinquat, & ad quid teneatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

Prætermittens horas Canonicas quam graviter delinquat, & ad quid teneatur.

78. Qui ad horas Canonicas recitandas tenetur, mortaliter peccat eas non recitando, aut omittendo partem notabilem, v. g. horam parvam, non verò tertiam partem, vel medietatem horæ parvæ, *ibid. quæst. 5. punct. 1. num. 1.*

79. Qui ratione ordinis sacri & beneficii divinum officium recitare tenetur, plura specie peccata committit: contra obligationem ordinibus adnexam, alterum contra obligationem ex beneficio consurgentem: imò quilibet clericus adstrictus onere divini officii committit etiam peccatum contra specialem obedientiam: ita ut pœnitens quod divinum officium prætermittit, teneatur in confessione titulos suæ obligationis aperire, an videlicet teneretur officium ratione beneficii & ordinis recitare *ibid. num. 4. & 5.*

80. Beneficiarius aut initiatus ordine sacro prætermittens aliquo die horas Canonicas, non tot numero peccata committit, quot sunt horæ omiſſæ, præcis actibus voluntatis moraliter interruptis. Dico, præcis actibus voluntatis, &c. nam omittens divinum officium tot peccata committit, quot sunt actus moraliter interrupti. Ideò qui mane statuit non recitare divinum officium, & postea sæpius in die repetit voluntatem non recitandi, toties peccat, quot sunt actus peccaminosi voluntatis moraliter interrupti. Quod si quis uno die divinum officium omittat absque repetitione & multiplicatione similium actuum voluntatis, & absque oppositione ad varias virtutes, ex quibus ipse tenetur recitare horas, committet unum tantummodo peccatum externum omissionis consummatum: unde omittens divinum officium, vel ipsius partem, tenetur in confessione exprimere partem quam omittit, & numerum actuum voluntatis moraliter interruptorum, quibus quis decrevit divinum officium omittere. *ibid. num. 6. & seq.*

81. Beneficarii habentes onus recitandi divinum officium titulo beneficii, tenentur etiam ante sententiam iudicis ad restitutionem fructuum pro rata omissionis officii, si elapsis sex mensibus post obtentam beneficii possessionem, officium culpabiliter non recitaverint, etiam in alio die penitus prætermiſſum supplere conentur, nisi fortè pars omiſſa

levis sit: secus dicendum de iis qui titulo patrimonii aut alia ratione ad divinum officium, recitandum nullum habentes beneficium obligantur; nam si divinum officium prætermittunt, nihil restituere tenentur. Idem dic de præmittente divinum officium inculpabiliter, ex. gr. bona fide, vel ex oblivione, aut ex legitimo impedimento; nam hic ad nullam tenetur restitutionem. *ibid. punct. 2. num. 1. & seq.*

82. Qui pensum divini officii alio die persolvit, loco officii alias omitti, juxta probabiliorem sententiam, obligatur ad restitutionem. *ibid. num. 5.*

83. Confessarius non tenetur pœnitenti in satisfactionem officii prætermitti æquivalentem officii recitationem injungere, alioqui sequeretur, ei qui Missam die festo audire prætermisit, injungendam esse novam Missæ auditionem. *ibid. num. 6.*

84. Beneficiarius qui divinum officium prætermisit post sex menses beneficii adepti, tenetur ad fructuum restitutionem etiam ante judicis sententiam pro rata officii omitti post illos sex primos menses, non vero ratione officii omitti intra primos sex menses, nisi fortè pars omissa levis sit. v. g. Psalmus, aut versiculus, &c.

Non solum qui totum & integrum officium, verum etiam qui partem illius notabilem prætermittit, tenetur ad restitutionem, etiam si parti omittæ modica fructuum quantitas respondeat; imò obligandus videtur ad restitutionem, qui paucos versiculos singulis horis omittit. Et qui sæpius partem notabilem omittit, tenetur ad restitutionem, etiam si singulis omissionibus modica fructuum quantitas respondeat. *ibid. num. 7. & seq.*

85. Qui ad chorum in choato officio accedit, non semper privatur distributionibus. *ibid. n. 12.*

86. Habens plura beneficia tenetur ad restitutionem pro rata singulorum beneficiorum, quoties divinum officium culpabiliter prætermittit. Similiter qui divinum officium recitat sine attentione, tenetur ad restitutionem non solum fructuum, verum etiam distributionum. *ibid. n. 16. & 17.*

87. Recitans in peccato mortali, acquirit fructus. Idem dic de recitante in excommunicatione, quidquid dicant alii Doctores. *ibid. num. 18 & 19.*

88. Qui nondum finito officio choro egreditur, obligatur ad restitutionem fructuum, nisi privatim suppleat, aut habeat

habeat intentionem supplendi. *ibid. num. 20.*

89. Pensionarius qui tamquam clericus recipit fructus, parvum Beatissimæ Virginis officium omittit, tenetur ad restitutionem eo modo quo tenetur beneficiarius. *ibid. num. 21.*

90. Omittens divinum officium privari potest beneficium, si elapsis sex mensibus adhuc officium post admonitionem recitare negligat. Ita Conc. Lateranense sub Leone X. *num. 23.*

91. Restitutio fructuum ob omissionem divini officii, facienda est eo pacto, quo à jure præscribitur: quo autem pacto præscripta sit, constat ex constitutione Pii V. videtur tamen hæc Pii V. constitutio posse moderationem aliquam recipere, ita ut beneficiarius omittens divinum officium, non teneatur ad restitutionem omnium omnino fructuum, sed solum respondentium oneri divini officii, v. g. Parochus aut Episcopus debet restituere tertiam vel quartam partem fructuum. *ibid. punct. 3 num. 1. 2. & 3.*

92. Restitutio fructuum ob officii omissionem facienda est fabricæ beneficii, vel pauperibus; neque necessario facienda est in utilitatem Ecclesiæ beneficii, sed fieri potest in meliorandis agris, non tamen in fabricis aliarum Ecclesiarum, vel locorum piorum, nisi fortè illa restitutio in pauperes, etiam alterius loci, redundet. Idem fieri potest in celebrandis Missis, vel in aliis suffragiis offerendis pro defunctis, cum & ipsi sint indigentes. *ibid. punct. 4 n. 1. & seq.*

93. Pensionarius eo pacto tenetur ad restitutionem quo beneficiarius; & beneficiarius qui novit pensionarium non recitasse divinum officium, non potest sibi pensionis fructus respondentes omissioni divini officii retinere, cum debeantur fabricæ Ecclesiæ, vel pauperibus; imo beneficiarius qui novit pensionarium excommunicatum, pensionem temporis excommunicationis respondentem retinere non potest, quamquam si beneficiarius sit pauper, possit sibi fructus restitutioni obnoxios titulo paupertatis retinere; modo contrarium non constat de voluntate Summi Pontificis, aut modo fructus certæ personæ non debeantur. *ibid. nu. 5. & seq.*

94. Beneficiarius qui divinum officium non recitavit, potest facta fructuum restitutione retinere sibi fructus, cum iterum sibi titulo donationis tradantur ab eo cui facta fuerat restitutio. Similiter distributiones quæ Canonicis interessentibus accreverunt, illisque traditæ sunt ob alterius ab-

sentiam,

beneficiam, jure communi retineri possunt, si ab iisdem titulo
donationis sine fraude seu collusionis absentis restituantur.
ibid. num. 10. & 11.

Causa excusantes à recitatione horarum:

95. Infirmas gravis, ob quam pronuntiatio verborum
valde noceret valetudini corporis, excusat à recitatione di-
vini officii. Quando dubitatur an infirmitas gravis sit aut
levis, standum est iudicio Medici, qui si dubitet an infirmi-
tas gravis sit aut levis, non est obligatio recitandi officium
ibid. quest. 6. punct. 1. nu. 1. 4. & 5.

96. Infirmus transacta infirmitate non tenetur officium
omissum repetere, *ibid. num. 6.*

97. Qui per se ipsum divinum officium recitare nequit,
non tenetur per alium; neque tenetur alias orationes sub-
stituire, aut alium recitantem audire *ibid. nu. 7. & 8.*

98. Peregrinatio ad loca pia non eximit à privata officii
recitatione, etiamsi peregrinus alium in sui locum substitue-
rit; nam onus divini officii est personale. *ibid. num. 9.*

99. Facilius quis potest ab assistentia in choro quam
à privata recitatione excusari, *ibid. nu. 3.*

100. Gravis occupatio, honesta & necessaria, quæ in
aliud tempus commodè differri non possit absque scandalo,
vel peccato, vel detrimento sui vel proximi, (hoc titulo ali-
quando excusantur Concionatores, vel Confessarii) excu-
sat ab onere divini officii; tenetur tamen gravi occupatione
detentus divinum officium anticipatè persolvere, quoties
occupatio anticipatam recitationem permittit. Et benefi-
ciarius aliusve divini officii onere detentus, non potest sine
iusta & rationabili causa voluntariè suscipere negotium cum
officii recitatione incompatibile; modò non adsit gravis
aliqua necessitas, seu modo actio suscepta non putetur hic
& nunc majus bonum *ibid. punct. 2. nu. 1. & seq.*

101. Impotentia (qualis est carentia inculpabilis Brevia-
rii, aut impotentia loquendi,) excusat à recitatione divini
officii, servatis impotentiae terminis & limitibus: propterea
cæcus aliusve simili defectu obstrictus divinum officium
recitare non tenetur, dum ob cæcitatem officium recitare
nequit. Idem aliqui censent, etiamsi aliquam partem recita-
re valeat, non verò totum officium, aut integram horam:

H h

sed